

ЛЕМ.фм+

ПАНРУСИНЬСЬКИЙ ТЫЖДЕННИК № 22 15.08-21.08.2016 ISSN 2451-246X WWW.LEM.FM

こんにちは
guter
bonjour
mahalo
Hello
नमस्ते

Не ворогуй!

4

СНМ ся од протирусиньской конференції дїштанцує

9

Мадярьскы Русины на екскурзії русиньского регіону на Словакії

12

Варголь стрічат Новосільского

Зміст

Редакція

4

СНМ ся од протирусиньской конференції діштан

6

Жыва ріка / вандрівка з циклю «Гев і тепер»

8

Вышол новий номер «Бесіды»

9

Мадярскы Русины на екскурзії русиньского регіону на Словакії

10

Лосянки ідут!

12

Варголь стрічат Новосільского

14

Велике Одкрываня Малопольщы, а при тым – одкрываня Лемковины

16

Вандрівка слідами Лемків на жыдівским фестивали в Казімежу

20

101 років тому в Талергофі...

22

Бу, бу, бу...

26

Скоропис

Редакція:

Шефредактор:
Демко Трохановскій,
технічний редактор:
Наталія Малецька-Новак,
члены редакції:
Богдан Гамбаль,
Севериян Косовскій,
Петро Медвідь,
Павел Малецькій.

З дуріл єм уж з того білінгвізму. Тото магічне, ачий таємне понятя, котре ся односит до двоязычности, ани в науковим, ани в насущным просторі не сідит мі на тільки, жебы змістити реальніст русиньского елемента в тій обшыри. Не єм експертом од той галузи знаня, котра напевно тыкат неєдної «логії», а найбарже – будучы синтезом вельох наук – штоденности та реалій жытя і бытя в меншыні, але видит ся мі, же зас сме винны самы собі.

Ци нам ся любит, ци ніт – не найдеме уж такой країны, в котрій будеме векшыном. Гей, кед посмотриме з перспективы поєдных сел, або може найдут ся даякы меньшы місточка, можеме прібувати бесідувати, же в них сме силом, котра горує над другыма, а на тым рівні інчы культуровы, языковы, релігійны соспільности складают ся на меншыну, але в шыршым просторі, котрий мат реальну і рішаючу силу, дальше то мы останеме меншыном. Іщы донедавна мали сме на тото дві рецепты – сісти, плакати і заламувати руки, або дашто з тым зробити в таких обставинах, в яких ся актуально находиме. На жаль, думам, же все выбереме тото, што нам найлегше приходит, зато кед бы сме не мали тільки в собі, жебы дашто робити, бодай бы сме заплакали.

Не перший раз наверну до сучасного нам проблему одвертання ся од ясної декларациі приналежности до даякого народу, ґрупы, меньшей-більшой соспільности. Жебы не мішати, не іде мі ту о – тіж ясно выражений – космополитизм, але думам, же днес найлегше нам повісти, же «вшытко мі єдно», за чым крыє ся не лем найбарже популярне думаня наших часів, же не анґажую ся, бо інчы зроблят за мя, але і тото, жебы ся дакому не наразити, т.є. з вшыткыма жыти в згоді. Лем же, ци такій підхід має перспективу? Бою ся – ніт, а тото влият на наше позераня світа і рішыня, же ліпше быти анонімовым.

Не так давно мал єм два телефоны. В обох примірах дзвонили Лемкы, котры ани не сут анонімовы, ани не мають, здавало бы ся, чого ся стыдати. В обох примірах находил єм ся в якысым маркеті, на улиці, ци деси-там в публичным просторі. В обох примірах была то субота пізным пополудньом, коли порядний человек уж хыжу попрятал, закупы поробил і мал бы сідити перед телевизором, т.є., будучы дома, не был в загорозі наражати ся одкрити свое походжыня в реченым публичным просторі. В обох примірах перше звіданя, котре почул єм в телефоні, было по польскы. В обох же примірах вызвучало, ци можу бесідувати. В обох примірах почул єм велике зачудуваня, коли-м одрюк, же свобідно можут мої бесідники гварити (по лемківскы), бо як раз мам хвильку часу. Але – як то? На улиці/в маркеті бесідувати по свому? Так, жебы вшыткы чули?

І ту являют ся мі дальшы вопросы. По мрачных часах комунізму, коли была ведена політика, направлена на основаня етнічні монолітичных держав, котры мали бы быти в будучым фундаментом сотворіня єдного супер-чловека – гомо советікуса, пришли часы, в котрых дослідники, занимаючы ся білінгвізмом, одкрито бесідуют о тым, же з нього плынут лем позитивны аспекты. Діти, котры од народжыня чуют більше як єден язык, скорше ся

розвивають, не мають проблему з математичныма наукама, мають легкіст вчыти ся дальшых языків, што в днешнім світі єст основом фунґуваня не лем цілю шырше хоснувати інтернет, позыскувати знаня, але і найти ліпшу роботу.

Будучы членами языковой меншыны, маме добру нагоду познати найперше свій материньскій язык, а пак язык окружаючої векшыны. Днес, уж од предшкільных років діти вчат ся через забаву третього языка, што лишат білінгвізм, вводячы до жытя мультілінгвізм. Лем, ци мы до того доросли? Виджу по двох спомнених телефонах, же ніт. Дальше будеме плакати, же нам злі, дальше будеме ся стыдати бесідувати по русиньскы на улиці, даючы аргумент деяким мудрецам, же наш язык лем до заганяня корів, овец і пацят. Бо товды маме комфорт анонімовости. А нашы діти видят. Не розуміют того іщы, але поймут скоро, же з тым русиньскым языком дашто не так. Вырастаючы од маленькости в комплексі языковой меньшецінности, не схоснуют хосну, ідучого з бі-/мультілінгвізму, і они даколи заплачут, же ім злі. Кед лем будут мати до чого ся однести. ●

Демко Трохановскій
шефредактор

« Стріча на міністерстві проходила 30-го юна 2016-го року. На ній было приобіцяно генерелным директором Словацького народного музею Віктором Ясаньом офіціалне писемне дїштанцованя ся од того документу і од такой реторікы, котра пошырює, же Русины не ествують »

СНМ ся од протирусиньской конференції дїштанцує

Петро Медвідь
petro@lem.fm

8-го аж 9-го апріля 2016-го року у Свіднику проходила міджінародна наукова конференція під назвов Українці в історії і культурі Карпат, на котру звернула увагу і наша редакція. Конференція была організована Словацькым народным музеюм (СНМ) – Музейом української культури. На конференції были прияты заключіня з десятима пунктами, в котрых мож найти протирусиньскы позиції, спохыбньованя екзистенції окремого русиньского народа і русиньского языка.

На основі наших інформацій дня 31-го мая 2016-го року представителі Русинів на засіданю Выбору про народностны меншыны і етнічны группы Рады влады Словацькой републікы (ведно з тым і членове Округлого стола Русинів Словеньска) Мілан Піліп і Ян Липиньскый одкрыли тоту тему. Представителька Міністерства культуры Словацькой републікы, котра была участна на засіданю, конштатовала, же іде о важну справу і пропонує, жебы ку даній проблематіці было зорганізоване стрітнутя на міністерстві, жебы пояснити тоту ситуацію. О участь на стрічі проявив інтерес і уповномоченый Ласло Букоскі, котрый хотів, жебы його уряд мав на тій стрічі своє заступліня.

Стріча на міністерстві проходила 30-го юна 2016-го року. На ній было приобіцяно генерелным директором Словацького народного музею Віктором Ясаньом офіціалне писемне дїштанцованя ся од того документу і од такой реторікы, котра пошырює, же Русины не ествують. Офіціална позиція музею мала быти выготовлена до кінця юла.

Зачатком августва членове Выбору про народностны меншыны і етнічны группы Рады влады Словацькой

републікы і председови Округлого стола Русинів Словеньска Міланови Піліпови пришла офіціална позиція ку спомянутій конференції і заключіням з ньой датована на день 27-го юла 2016-го року. Позиція є підписана генералным директором музею Віктором Ясаньом.

«Діяльність музеїв в рамках СНМ координує Комісія про музейну документацію культур етнічных міноріт як poradný орган генералного директора СНМ. На засіданях комісії ся посуджують проекты окремых музеїв і далшый поступ при рішіню сполочного проекту «Музеї і етнікы», котрого результатом были сполочны выставкы і фаховы і науковы конференції. Ведно з тым на засіданях комісії ся дискутовало о прінціпах, основах і цілях народностной політїкы Словацькой републікы, котры суть про робітників СНМ обовязковыма. Про представителів Словацького народного музею, директорів спеціалізованных музеїв, як і остатніх робітників СНМ є неприятельно публічно выступати проти той політїкы і запівперечати будякій меншыні їй права ці докінця спохыбньовати їй екзистенцію. На тоту реальность веце раз была звернута увага і ПгДр. М. Сополігы, др. н. (директора українського музею, позн. ред.),» пише ся в позиції музею підписаній Ясаньом. Документ так само звертатъ увагу на то, же права меншын суть закотвены в основнім законі, в Конштїтуції Словацькой републікы.

«При реалізації конкретных проектів поступають музеї релатївно автономно і сепаратно. Веджіня музею є о приготовльованных активностях інформоване. Так то было і при міджінародній науковій конференції

«Українці в історії і культурі Карпат», котру СНМ – Музей української культури презентовав як оцінюючу конференцію ку 60-му юбілею выникнутя музею. СНМ – Музей української культури в особі ПгДр. Мірослава Сополігы, др. н., котрый був і фаховым гарантом конференції, не інформовав веджіня СНМ о том, же результатом буде і прияты заключіня із конференції. Зо спомянутой причїны было про нас великым несподїваньом, же конференція прияла будякы заключіня. Прияты заключіня суть в прикрім протиречїню з намагов веджіня СНМ прямовати діяльність народностных музеїв в згоді з народностнов політїков державы. Про веджіня СНМ є крайно неприятельно, жебы в рамках Словацького народного музею были прияты заключіня і выголошїя, котры запівперечають основу народностной політїкы Словацькой републікы тым, же запівперечають окрему екзистенцію Русинів як єдної із державов вызнанных меншын. Веджіня Словацького народного музею ся тым категорїчно дїштанцує од заключіня конференції», пише ся в офіціалній позиції музею.

На стрічі на міністерстві дня 30-го юна 2016-го року было Віктором Ясаньом обіцяне і то, же позиція буде публікована на офіціалных сторінках музею, так само, же пожадають о публікованя українську газету Нове життя і сайт ukrajinci.sk, де были заключіня публікованы. Офіціалный сайт музей дотеперь не публіковав тоту позицію. Так само не маме інформацію о тім, ці веджіня музею пожадало спомянуты медїї о публікованя своей позиції. •

Жыва ріка

/ вандрівка з циклю «Гев і тепер»

Наталія Малецка-Новак
natalia@lem.fm

Магурській Національний Парк, п'ятий уж раз, просит на одкрыту прогулку з циклю «Гев і Тепер» – паругодинну едукаційну природничу вандрівку з окрисленом темом, ведену через спеціялісту і фахівця з МНП.

Тым разом буде то вандрівка пн. *Жыва ріка* і буде то спацер вздолж рікы Вислокы – найважнійшой рікы МНП. Рівен воды літом єст радше низкій, зато дозвелят в декотрых одтинках на переміщаня ся вздолж корыта рікы, змінючы його берегы. Прогулька зачне ся в Крампній, перед будинком Едукаційного Осередка ім. Яна Шафраньского, а скінчыт в околици мосту в Котани. Хто буде охочий, то буде мож спільні вернути дорогом (2 км) до Крампной. МНП на прогулку просит на 21. серпня/августа на 9.00 год. рано, але коли буде ляло, або вода в ріці буде високо сігала, організаторы застерігают сой можніст переложыти вандрівку на інчий ден.

Жыва ріка єст 5. запоряд одкрытом прогулком з того циклю. Першы три проходили: під конец квітня/апріля, мая і червця/юнія. Мож было вандрувати долином Вислокы через неістнуючы лемківскы села Розстайне, Незнайова і послухати бескідських птахів, пак перейти опустошеним лемківським селом Жыдівскє і дознати ся про нічне жытя лук і лісів, а в Вільшни про рослинніст той обшыри Карпат. Остантя з прогулок (липец/юлий) была кус інча од других. Была то головні стріча-прелекция з угорським музыком і выкладовцьом Чабом Гайночійом, якік приближыл заінтересуваным світ акустичной екологіі і звукового краєвиду і забрал охочых на звукову прогулку по Парку.

А о два дни скорше, як плянувана прогулька *Жыва ріка* долином Вислокы, при готели в Радоціні, буде мож взяти участ в дармовым вечері пн. *В обшыри Волчых Гір*, на якім презентуваный буде фільмовий показ о дикых звірятах Карпат (медвід, волк, рысь, дикій кіт) пн. *Слідами великих карпатських драпіжників* авторства єдного з працівників МНП – **Зенона Войтаса**, пасійоната і одданого фотографа карпатской природы, якік цілыма годинами може сідити в скрыттю, ждучы на найліпший кадр. Ефекты можете видіти на фб-профіли Волчы Горы. Показ фільмів попереджений буде концертом групы Дім о Зелених Порогах, якік выміняний єст як єден з клясиків співанкы называной поетицком або туристичном, як напр. *Wolna Grupa Bukowina* ци *Stare Dobre Matżeństwo*. Група єст спілавтором проекту пн. *В горах єст вшытко тото, што люблю...* – циклю концертів в академіцкых осередках цілой Польщы, які од більше як декады популяризуют гірскы співанкы.

Єдным з теперішніх членів ансамблю ДоЗП єст Павел Гараньчык, добрі зазнаємлений з репертуаром лемківських верхів, а то за справом інчой артистки – Сусанны Ярой, котрій найчастійше акомпаніює, не раз на концертах на Лемковині. Початок вечера пн. *В обшыри Волчых Гір* – 19. серпня/августа од 20.00 год. ●

Фот. долов за: dom.art.pl, знимка поліво авторства Зенона Войтаса.

Вышол новий номер «Бесіды»

Наталія Малецка-Новак
natalia@lem.fm

Доступний єст найновший номер часопису «Бесіда» (но. 4 (151), липец-серпен 2016), пресового органу Головного Заряду Стоваришыня Лемків. То двомісячник, выдаваний такой од моменту основаня організації в 1989 р. (перший номер «Бесіды», товды іщы кварталника, вказал ся 30. червця/юнія 1989 рока), будучий найдолше і доднес непрестанно выходячим русиньскым періодиком по політичных перемінах другой половины XX ст. в центральній і східній Европі.

Окрем постійных розділів з минулыма подія-ми, переглядом пресы, рецензиями книжковых выдань, гумором, літературныма творами, в найновшым номері двомісячника «Бесіда» мож найти м.ін. такы статі:

- Петра Трохановского – IX Медженародове Біенале Лемківской/Русиньской Культуры
- Андрия Копчы – По 25. роках зас в... Меджелабірцях,
- Ваня Дзядика – Одышли од нас – спомини про бл. п. Михала Габуру та Михала Лежыньского,
- Петра Козьмінського, З Кракова до Пряшова. Науковий об'їзд студентів на Словацію,
- Петра Медвідя – Унікатне обявліня в році 370-го юбілею унії,
- Наталіі Малецкой-Новак, Пікнік Руской Бурсы,
- Богдана Гамбаля, FM.

То уж 151. номер «Бесіды» (а четвертий тогорічний), котрой од самого початку шефредактором єст Петро Трохановскій, Єй окладинку такой все прикрашають прекрасны знимки церкви, придорожных крестів і інчых пречудовых елементів краєвиду Лемковины, авторства Петра Басалыгы, фотографика з Крениці, будучого при редакції «Бесіды» од самого початку, але і перше спілпрацюючого м.ін. з «Голосом Ватры» (выдаваным раз до рока при ватрах 1983–1989 р.) і документуючого першы Лемківскы Ватры в Чарній, Ганчовій і Бортным, коли до 1989 рока были они лемківскыма не лем в свой назві.

Обшырний архів «Бесіды», wraz з найновшым номером, можете найти в читальни бібліотеке Руской Бурсы, при ул. Сенкевіча 28 в Горлицях, де окрем того і інчых выдань, достанете тіж добру каву. ●

Мадярськы Русины на екскурзії русиньского регіону на Словакії

Анна Кузмякова
kuzmiakovaanna@gmail.com

На екскурзію меджі словацькых Русинів завітали в днях од 5-го до 8-го августа Русины з Мадярська. 38 Русинів з Будапешту, Мішколца і околці – од дітей, молодежи аж по найстаршых найперше навщівили в Пряшові Словацькый народный музей – Музей русиньской культуры, де собі попозерали сучасну експозицію музею, выслушали інформації о експонатах,

В. Крамаренко, інформуючі о культурных подіях мадярськых Русинів повів, же і они можуть быти напамічны своїм невеликым перевозным русиньскым музейом, богатов русиньсков бібліотеков, образами русиньскых малярів. Кебы був інтерес о їх експонаты (інформації о них передав директорці і на ЦД), можуть таксамо пожычіти на выставку.

Потім мадярськы Русины зашли і до Грекокатолицького храму святого Йоана Крестителя в Пряшові, в далшых днях перешли до свідницького регіону, на Дуклю, завітали і до Музея модерного уміня Енді Варгола в Меджелабірцях а наконець і до прекрасного Бардейова. Екскурзію мадярськых Русинів в рамках своїх проєктів зорганізовало Вседержавне русиньске самоуправління в Будапешті

о історії, культурі і традиціях словацькых Русинів од його директоркы ПгДр. Олгы Глосиковой, ДрСц. Окрем того, мадярськы Русины на челі з Віктором Крамаренком, председом Вседержавного русиньского самоуправління в Будапешті, проявили інтерес о будучу сполупрацу, і такой высловили просьбу пожычіти на выставку до Мадярська макеты деревяных церьковок і фарєбны вышивкы із найновішой выставкы гобелінів. Директорка їм дала згоду з тым, же як ся буде реконструувати будинок музею, вшиткы експонаты, о котры буде інтерес, можуть быти запожычены на выставкы ку нашым Русинам за граніці.

на челі із його председом і гарантом проєкту Віктором Крамаренком, котрый водив своїх членів по русиньскім регіоні Словакії.

Як повів В. Крамаренко, в Мадярську жыє 13 народностных меншын, меджі нима і русиньска меншына, котра у 2011-ім році при зрахованю жытельства зазначила нарост своїх членів. До русиньской народности ся приголосило 3882 Русинів, а то значіть о 1812 людей веце, як у 2001-ім році (тогда їх было лем 2070).

На знак того, же ся мадярськым Русинам у нас любило, В. Крамаренко обіцяв привести на Словакію і далшых Русинів з Мадярська. ●

Лосянкы ідут!

Приближат ся чергова едиция Мазярского Свята в Лоси, організуваного одділом Музею Дворы Карвациянів і Гладышів в Горлицях Мазярском Загородом в Лоси з церквом в Бортным. Свято Лосяньских Мазярів пройде 21. серпня/августа од 13.00 год. Очевидні, єст то імпреза посвячена мазярям з Лося, які гандлювали мазю і дегтьом в Польщы та центральной і східній Европі, але тогорічна, шеста едиция, дедикувана буде лосянкам – женам, дівкам, бабам, які были знаны зо своей красы і зарадности.

В програмі імпрезы, окрема традиційного кермешу артефактів ручной работы, передвиджено варштаты, презентації та концерты. Буде мож в практиці познати спосіб вырабляня народных взорів на полотні, помалювати на дошці, навчыти ся робити забавкы з фільцу, повышывати, а тіж познати, як колиси жены старали ся о красу – буде про кремы і напары з зіля. Предвиджено показ райбаня і маглюваня та пряджыня на веретені. Окрема того, спрібувати ся буде мож в барже хлопских роботах – в выпалляню дегтя ци меліню в жорнах.

В меджечасі на лосяньскій сцені музычні презентувати ся будут:

- Хор Cantores Carvatiani з Горлиц,
- Тересьцяци з Завадки Рыманівской,
- Регіональний Танцювальний Ансамбль Погіряне з Горлиц,
- дует лосянкы – Юліи Дошны і Антонія Пілха.

Події товаришыла буде выставка пн. *Лосянкы ідут*. •

На знімці школяркы в Мазярскій Загороді в Лоси на закінчню шкільного рока 2013/2014 для учеників лемківского языка організуваного Стваришыньом «Руска Бурса», фот. Ярослав Мазур.

Andy Warhol, «Diamond Dust Shoes», 1980 © 2016
The Andy Warhol Foundation for the Visual Arts, Inc. /
Artists Rights Society (ARS), New York

На твори Енді Варголя, Раушенберга, Бойса, Кіфера і вельох других сучасных артистів мож позерати од 23. серпня/августа т.р. аж до 22. січня/януара 2017 р. во Вроцлаві, в рамках подій Европейского Головного Міста Культуры 2016. Выстава поміщена єст в Павільоні Штырьох Копул, які є оддільном Народового Музею во Вроцлаві. Спілорганізатором експозиції єст музей Hamburger Bahnhof з Берліна. В тым музею постійно презентувана єст збірка модерного кумшту з колекції Еріха Маркса, а во Вроцлаві вказаных буде праві 50 робіт, серед них і графікы русиньского артисты – Енді Варголя. Буде мож видіти образы, котры признаны сут «іконами» сучасного поп-арту – *Multicolored Marilyn*, *Diamond Dust Shoes* і *Camouflage*.

Експозиция Еріха Маркса єст доказом унікатної колекційонерской стратегії, котра на европейским ґрунті може быти взірцьом громадзяня сформатованой колекції творів при тісній спілпрацы приватного колекційонера з публичныма музейныма інституціями. Надзвычайніст берлінської колекції зосереджат ся на тым, што маїтель дал ей в долголітній депозит музейови Гамбургер Банхоф. А тота надація стала ся для музею, котрий скорше не мал в збірковим фондї колекції сучасного кумшту – фундаментом функціонуваня.

Під конець 60. років Еріх Маркс почал громадити артистичны роботы. Через дакотрых маршандів навязал прями контакты з творцями, медже інчыма і з Варголем. Його стрічы, дискусии і візитації в майстернях допомогли в таким выборі творів до колекції, котра, окрем артистичных, несе і особысты вальоры.

Більше деталів выставки на сайтах Народового Музею во Вроцлаві.

В Павільоні Штырьох Копул онедолга буде одкрыта і постійна експозиция, на котрій серед других буде мож видіти намалюваный в 1964 р. олійний образ Юрия Новосільского – Стация узкокошыновой желізниці в горах. ●

Andy Warhol, «Multicolored Marilyn», 1979-1986 ©
2016 The Andy Warhol Foundation for the Visual Arts,
Inc. / Artists Rights Society (ARS), New York

Юрий Новосільскій – Стация узкокошыновой
желізниці в горах. 1964, олій, полотно

Варголь
стрічат
Новосільского

Богдан Гамбаль
gambal@lem.fm

Велике Одкрывання Малопольщы

5. серпня/августа т.р. выстартувала XVII едиция воевідского плебісциту *Велике Одкрывання Малопольщы*. То интернетовий конкурс, організуваний «Краківском Газетом», в котрій мож голосувати на найцікавшы, найліпшы та найбарже вартісны туристичны атракції Малопольщы. Організаторы выокремили пару ґруп, в рамках котрых мож оддавати голоса, напр. на даке шумне місце, найліпшу туристичну атракцію, подію з реґіону, смачну і традиційну корчму, готелі, аґротуристичны газдівкы та на особу – туристичного провідника. Подібні як в попередніх едициях, в плебісциті нашли ся і деякы акценты шырше-узше звязаны з Лемками і Лемковином. Припомниме – влонішню категорию *Особливе Місце – місцевіст/лміна* выграла лміна, находяча ся на середній Лемковині – Санкова.

На кандидатів повязаных з Лемковином мож голосувати в таких категориях:

- *Особливе Місце*, серед номінуваных находят ся м.ін. міста Горлиці і Крениця, та села Маластів і Шымбарк;
- *Туристична Атракція*, номінувана м.ін.: церков св. Архангела Михала з Біличной к. Ізб (датувана на 1796 р.);
- *Подія*, номінуваны то: Фестиваль ім. Яна Кепуры в Креници, Фестиваль

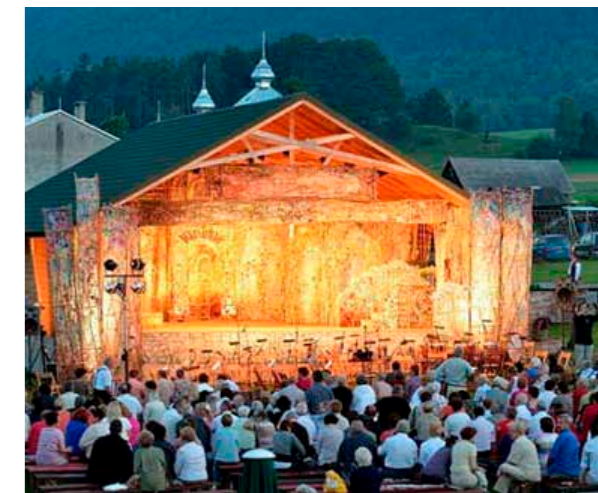
Музыка Заклята в Дереві, Пленеровы оперы в Реґетові та Свято Діти Гір в Новым Санчы;

- *Смачні і з традиційом*, номінуваны остали Лемківска корчма в Креници, Корчма «Гуцулянка» в Реґетові.

Окрем выже поміненых категорий, мож голосувати на поедны готелі і аґротуристичны, котры находят ся в лемківских місцевостях. В категории *Туристичний провідник* єдним з номінуваных являт ся опікун церкви св. Параскевы в Квятони – Ян Гыра.

Листу вшыткых номінуваных мож найти на сайтах організаторів.. Своі голоса мож оддавати до 6. вересня/септембра т.р., через Фейсбук, смс, почтовом дорогом на спеціальных купонах, друкуваных в «Краківській Газеті», ци просто интернетовом дорогом на сайтах організатора. На переможців жде не лем престіж, але і нагороды: за категорию *Особливе місце* – нагорода Маршалка Малопольского Воевідства в высокости 50.000 зл, а на найліпшого туристичного провідника – 5.000 зл. Але плебісцит *Велике Одкрывання Малопольщы* то што рік промоция в буд-якым просторі західной та середной Лемковины, котра своїма границями входит в Малопольске Воевідство. •

Од лівой: вид на Горлиці, фот. Піотр Секула Gorlice.tv, церков в Біличній, фот. вікіпедия, концерт пн. *Сестры* в рамках Фестивалю Музыка Заклята в Дереві, фот. Ada i Sobiesław Pawlikowsky Photography, опера в Реґетові, фот. за huculy.com.pl.

а при тым – Одкрывання Лемковины

Наталія Малецька-Новак
natalia@lem.fm

Вандрівка слідками Лемків на жйдівським фестивали в Казімежу

Од 16. до 21. серпня/августа т.р. в Казімежу Дольным буде проходил Пардес Фестиваль – Стрічы з жыдівськом культуром.

Програм фестивалю зосереджат ся на жыдівській традиції і культурі, але кожного рока організатори пропонуют участникам фестивалювых стріч цикл подій посвяченых выбраній етнічній або національній меншынї, яка жыє в сучасній Польщы. Того рока буде то вандрівка слідками Лемків – слідками лемківської традиції і культуры, яка стала ся важным елементом культурового краєвиду польської державы.

Лемківським фестивалювым дньом буде пятниця 19. серпня/августа. Зачне ся о 11.00 год. од лемківського привітаня єдного з редакторів ЛЕМ.фм – Богдана Гамбаля. Пак запрезентуваны останут три мультимедияльны презентації, приближаючы фестивалювій публиці Лемків:

- ➔ 11.15 год., *Введіня до світа Лемків* – дргаб. **Анджей Зємба**, Ягайлоньскій Університет,
- ➔ 12.30 год., *Никыфор з Крениці* – **Збігнєв Волянн**, Округовий Музей в Новым Санчы,
- ➔ 16.00 год., *О феномені лемківської церкви* – **Даміан Новак**, Інститут Народового Дідицтва.

Од 18.00 год. вказаний буде фільм пн. *Мій Никыфор* в режисерии Кжыштофа Кравзе і Йоанны Кос-Кравзе, а на конец лемківського дня в Казімежу організатори просят на годинний концерт русиньських пісен, які выспіват вокальний карпатскій ансамбль **Відимо** зо Санока.

Тогорічна едиция Пардес Фестиваль єст четвертом за поряд. Фестиваль навязує до вельокультурового дідицтва Казімежа Дольного, але, згідні з формулом, обнимат тіж шыршу обшыр, жебы привернути вартіст окремости інчых культур і приближыти культуровы краєвиды.

Пардес Фестиваль то богата, ріжнорідна культуральна подія з вельома мультимедияльными презентаціями, бесідами з прелегентами, артистами ци експертами в обшыри вельокультуровости, то концерты, показы фільмів ци тематичны прогульки по колекціях Надвісьлянского Музею в Казімежу.

Атракційом тогорічної едициі фестивалю сут варштаты жыдівської вытинанкы ведены майстром вытинанкы – Йоанном Матиясек з Люблина, а фіналом Стріч буде концерт краківской группы Бестер Квартет (скорше зной як The Cracow Klezmer Band). ●

Од горы: Никыфор, фот. вікіпедия, православна церков свв. Космы і Даміана в Бортным, фот. Демко Новак, ансамбль Відимо, фот. фб-профіль группы.

Я сой хлопец справедливий...

130. річниця народин **о. М. Соболевского**

Богдан Гамбаль
gambal@lem.fm

В 1967 р. на Світській Україні отец Михал Соболевскій выдал книжку з поміщенима в ній праві 170 лемківскыма співанками, дополнену написаным собом ввводным словом. Збірка остає доднес актуальным і основным джерелом досліджынь музыкологів і інспірацийом для выконавців, котры хотіли бы мати в своїм репертуарі автентичну лемківску музыку.

Материялы до свого труду жытя автор зберал головні серед жытелів Устя Руского, котрым праві 25 років служыл найперше як священник, а пак, коли візитувал іх в місцях, де част його парохіян пішла жыти по 1945 р. до Світского Союза, до села Мухавка і Ягольниця, в чортківским районі. Тоты Устяне, котры не одышли на схід, были выгнаны в 1947 р. в рамках Акції «Вісла» на Захід та примусово оселены головно в місточку Рудна на Нижнім Шлеску.

Михал Соболевскій вродил ся 14. серпня/августа 1886 р. Походил з визначного роду з Костаровців, зо східной Лемковины. Професор саноцкой гімназіі, Русин – Михал Яксы Ладижыньскій, пише про високій рівен «інтелігенціі» населіня трьох лемківских сел при Саноку – Юривців, Чертежа і Костарівців. Доводит, што возникли они за галицкого князя Юрия II, котрий при саноцкым замку оселил ріжных майстрів, ремісників, музыкантів і шулерів – експертів од гры в кости. Пояснят він, што члены той остатной професіі основали село, котре найперше звало ся «Костигровці» а потім Костарівці. Столітями село было королівском власністю. Была в ним церков св. Симеона Столпника побудувана в 1872 р. В меджевоенным часі в селі діяла штыріклясова школа з польскым і рускым языком вчыня, кооператива «Надія», чытальня ім. М. Качковського, а в 1928 р. основано в ним Братство Терезвосты. З Костарівців, окрем Михала Соболевского, были родом – визначний лемківскій політик Руской Селяньской Організації – Осиф Соболевскій, та вязнены в концлагрі в Талергофі – Єва і Вікентий Соболевскы.

Михал Соболевскій до початковой школы ходил в Костарівцях. В 1899 р. пішол до IV клясы выділовой школы оддаленого о 8 км Санока. Од 1900 р. почал брати науки в місцевій гімназіі. Проявлял таланты до вчыня чужых языків, та влюбліня до музыки. Як самоук навчыл ся грати на гушлях, а од VII клясы гімназіі почал диригувати церковным хором.

В 1903 р. вступил до перемышльской грекокатолицкой духовной семінаріі, лем скоро перенюс ся до Львова. Далє был семінаристом, а окрем того зачал студіі на Львівским университеті. Ту вюл хор семінаристів і музыкавал в оркестрі, сопоставлений зо струновых інструментів. В 1912 р. скінчыл семінарію і оженил ся з дівком священника – Юлийом з Дуркотів. Того самого рока был высвячений 22. грудня/децембра і остал сотрудником Йоана Хризостома Дуркота – пароха Новівси.

На зачатку Великой Войны, доведна зо своїом женом та другыма,

был арештуваний і зосланий до талергофского лагру. Освободжений з нього подібно на зачатку 1916 р. міг вернути на Лемковину, лем мал ограничену свободу. По войні кротко был священником в Ждыни і Долинах (русиньска част села Шымбарк). 1. листопада/новембра 1919 р. остал парохом Устя Руского. Служыл тіж в філіяльній церкви в Квятони.

В меджевоенным часі о. Михал Соболевскій активно діял для розвитку соспільных установ в Устю і Квятони. В обох селах оновил діяльніст чытальня ім. М. Качковського і основал кооперативу «Єдність» і «Сила народа». В Устю Рускым народили ся вшыткы його діти, котры по родичах переняли влюбліня головно до лемківской музыки. Найстарший был Богдан, котрий был войсковым, інчы діти были учытелями – Роман, Іванка, Константин, Мария, Наталия і Лідия. Роман Соболевскій (вр. 02.05.1920 р.) был композитором, педагогом, єдным зо спілоснователів хоровой капелі Лемковина во Львові. Скінчыл англійску філологію і музычну школу. Вчыл англійского языка в консерваторіі во Львові. Він написал музычну адаптацию для хору кількох лемківских співанок і допомагал опрацувати і выдати няньову збірку «Лемківскы співаночки». Лідия Соболевска зорганізувала і короткій час вела хор в селі Ганчова.

В шематизмі Апостольской Адміністрації Лемковины споминат ся, што о. Михал Соболевскій был при функції присинодального екзамінатора і судці. В тридцетых роках был членом заряду Общества Руска Бурса в Горлицях. Там же была зроблена фотографія настоятелів і выхованків горлицкой бурсы.

Неясны остают причины выїзду о. Михала Соболевского з частинном Устян в 1945 р. до Світского Союза. В архівах заховало ся його прошыня о згоду на выїзд парохіян і його родины на Світску Україну, з серпня/августа 1945 р. Там написал, што комісары розповідают про потребу «возъєднаня грекокатолицкой церкви з російскым православьом».

«Лемківскы співанкы» зредагувал о. Соболевскій з власных записів. Ціле жытя записувал слова і мельо-

діи народных пісен. Коли в 1959 р. одышол на емеритуру, рішыл опрацувати зобраны записы русиньского фольклору та іх опублікувати. У 1967 р. выдавництво «Музычна Україна» напечатало збірку співанок з короткым ввводным словом автора і одмінным од авторского міцно зідеологізуваным вступом українських редакторів С. Гриця і Л. Яценка. Співник подібний єст – согласно принятому світскыма музыкологами порядкови – на: першу част, присвячену співанкам з штоденного жытя «побытовым», другу – обрядовым, весільным, третю – про любов, четверту – жартібливы, пята – емігрантскы і войсковы. Окрем того, автор помістил в кінци книжки словничок діалектичных слів. Єст він о тільки мало придатний і недоречний, бо слова лемківских співанок поміщены в збірці сут зредагуваны в псевдоговорі, без пошаны для оригінального тексту та не дотримуючы нияких правил ортографіі русиньского языка. По смерти автора в ЗША, стараньом **тамтышньої** Світовой Федерациі Лемків, выданий был короткій допис о. Соболевского пн. «Особливости лемківского діалекту в порівнаню з українским літературным языком», котрий єст властиві повторіньом словничка діалектичных слів зо збірки співанок.

Біографы пишут, што о. Михал Соболевскій знал різбити в дереві і... вышывати. Біографічных даных про родину Соболевских з Устя єст мало, лем фрагменты находят ся в ріжных джерелах, котры не дают одповіді на вельо вопросів. Остає лем дале досліджати тему, жебы пояснити тоты вшыткы порожні місця, жебы лемківскы співанкы могли быти доспіваны. Як в записаній о. Соболевским устяньскій співанці про збійника Яношіка -

**Я си хлопец справдливий,
нихто на ня нич не віст,
лем та моя фраірочка,
але она не повіст. •**

101 років тому в Талергофі...

15 СЕРПНЯ. НЕДІЛЯ. —

О дев'ятій рано одправляють Службу в церкві і в 18. бараку. Мерениха з Береста на квантанні. Юстин Воргач з Фльоринкы пожычат ій при Марії Гопей з Береста 10 корон на дорогу.

17 СЕРПНЯ. —

Рекрутів выслали до штырьох ріжных полків. В 32. бараку проба хору. Отримуємо каву, кукурудзянку і капусту з паприком. Уж од долгого часу на дають мяса. З лаґру выїзджают: Звірик, Патроник, гімназиста Савчак, Кметик і Кузмяк.

16 СЕРПНЯ. —

80 рекрутів выїзджат до 9-го краківського полку. Пополудни ліє. О 6-ій пополудни лаґер візитує лікарска комісія. Бабку-повитуху двох вояків выпроваджат з лаґру. На снідання маме комперяну зупу, на полуденок фізолу і рыж, разом варены, на вечерю кминкову хлипанку. В 8. і 32. бараках уж заєдно ніт теі

19 СЕРПНЯ. —

Преображыня Господне. В 18. бараку при богослужыню співат хор. Ревс, в головного лікаря лаґру, грат на гушлях. Зас примушуют студентів записувати ся до пожарной дружыны.

Михал Перегінець і Мудрий втекли з бараку презначеного для пожарной дружыны, до 21. бараку. Комендантом дружыны назначено Максимовича.

В молочным склепі тыжден тому продавцьом назначено єдного зо судентів. Кєдик продає палюнку, папіросы, брындзю, чешскы кварглі і інче. Працям ся зо вшыткыма, бо рано наш ешелон з рекрутами повинен выїхати до 20. піхотного полку в Тарнові.

18 СЕРПНЯ. —

Ден іменин Франца Йосифа I. Торжественны богослужыня в церкві і в 18. бараку, з участю хора. При молочным склепі грают на ріжных інструментах: Грінберг, Ревс, Пепі, Сенік і інчы. О осмії годіні музыка в полкового дохтора. Днеска дають на снідання каву, на полуденок гуляш, а на вечерю – каву. Рекруты іхают до 20. полку. Власти поназывали улиці і пляцы лаґру. Ночы бывають холодны, а рана захмарены.

20 СЕРПНЯ. —

Працям ся зо вшыткыма іщы раз. Ціла гурма наших одпроваджат нас гу брамі. Роблят ревізію нашого багажу. Своі запискы попрятал ем по части в черевіках, по части в кышенях, а по части в валізці з подвійным дном.

Працям ся з вітцьом остатній раз, він благословит мя на нову дорогу зо словами: «Часто пиш, не забывай о мі». То были остатні його слова пред наступном стрічом. Але товды ни він, ни я не знали сме, ци будеме ся іщы видіти, а думали каждый окремо о найгіршым. І зато так мы ся пращали – як бы сме ся мали уж никда в жыттю не зыйти. Я іхал на фронт, де блудня куля легко могла взяти мі жытя і лишал старого вітця в таким місци, одкале живым і здоровым мало хто виходит

Розстали мы ся зо слезами, а і інчым вказали ся слезы в очах. Лишаючы лаґер під конвойом жолнірів цілий час думал ем о вітци, котрым – так як я ся опікувал – ци буде ся опікувал дахто. Тоты мысли за цілу дорогу на стацию казали мі обзерати ся в сторону лаґру і смотріти як махають нам на пращаня хусточками і капелюхами, аж не скрыл ся тот образ од наших очів

Не стациі чекал нас потяг, в яким мы дораз заняли призначены нам місця. Потяг рушыл і ту, в дорозі, раз іщы пізрил ем з вікен вагона на оддаляючий ся од нас Талергоф.

ТЕОФІЛЬ КУРИЛЛО

Дневник Лемка з Талергофу

(Лемківській Річник 2004, з великоруского языка перевел

Петро Трохановскій)

Бу, бу, бу...

Офіційна позиція Словацького народного музею односно контроверзної конференції, яку зорганізував Мірослав Сополіґа у Свіднику, є самособов потіхов, но не сміє то быти кінцьом «аферы». Навеце, позиція є реально про Сополіґу лем «бу, бу, бу». Сднако так бы то могли брати і його наслідниці.

Генералний директор Словацького народного музею Віктор Ясань дотримав своє слово в тім, же музей видав свою позицію ку конференції, котра важным способом протиставлять ся офіційній народностній політиці Словацької республіки, котра признавать вшыткы права і екзистенцію Русинам, як окремії народностній меншыні. Но, правду повісти, в тій ситуації, коли на порушования законів

звернули його увагу представителі Русинів, ани не мав іншу можливість. Іншак бы скаргы Русинів направили ся і на його голову. Гей, досправды є то потішующе, же таке выголошїня днесь в руках маєме. Но тішыти бы ся дало і веце.

Першым моментом, з котрого ся коло того тішїня не мож тішыти є то, же обіцяне од генералного директора было і публікованя той позиції на офіційнім сайті Словацького народного музею. Так тому дотепер не є, але мам надїю, же може ся так стане, і тотя хыба ся дасть направити.

Другым важным моментом є, же ся, правда, Словацькый народный музей дїштанцує од заключїнь, котры вышли із спомянутой конференції, якы, як ся і в документі пише, не

На фотографії: Castello di Canossa.
Жрїдло: Wikipedia.

суть в згоді з меншыновов політиков Словацької республіки. Но то є мало. В писмі є уведжено, же музей знав о організованю конференції, же окремы музеї роблять незалежно, директоріат лем інформують, што є в порядку, бо директоріат не мусив знати о темах, якы там Мірослав Сополіґа зо своїм ідейовым контрабандом внесе (хоць тяжко тому вірити). Но од моменту, коли був музей інформований о заключїнях із конференції, перешло тільки часу, же уж давно мали жадати одповідны робітници на свій стіл тексты лекцій, якы там были передаваны і дїштанцовати ся нелем од заключїнь, а і од лекцій, котры были в духу, якый не є в згоді з народностнов політиков. Тадь тоты лекції были так само презентованы

« В документі Словацького народного музею ся споминать, же директорови українського музею Мірославоу Сополіґови было уж веце раз акцентоване, жебы діяв в рамках меншыновой політики Словацької республіки »

під покровительством Словацького народного музею. Тото в документі хыбує.

Но і перейдїме ку найосновнішым проблемам. Выданя якогось выголошїня без конзеквенцій є про мене тото саме, як стояти за рогом і настрашыти дакого: «бу, бу, бу». Може ся на момент острашыть, може ани не острашыть, но наконець ся так на тім акурат засмієме.

В документі Словацького народного музею ся споминать, же директорови українського музею Мірославоу Сополіґови было уж веце раз акцентоване, жебы діяв в рамках меншыновой політики Словацької республіки. Значить, о тім, же так не все діяв, генералний директоріат мусив знати. Чом бы іншак Сополіґови тото

вече раз уж припоминали? І вопросом є, чом потім такий чоловік сидить в креслі директора народностного музею, в державній інштїтуції, кідь народностну політику державы якбач не все дотримує.

Рахуйме з тым, же і він має мати шанцу на репарат, же і у нього генералний директоріат видів потенціал зміны справованя. Хоць русиньскы організації давно знали, же жадны репараты не поможуть. Лемже днесь сьме в ситуації, коли його надряджений од заключїнь ним організованой конференції ся категорічно дїштанцує. Іщі все не перетік погар? Што іщі і днесь робить у функції? То уж собі потім не знам представити, де є тотя міра, котру бы мусив директор музею у Свіднику перекрочити, жебы на своїй посаді скінчив. І што чекаме потім од його наслідників, котры собі на основі прикладу з Мірославом Сополіґом можуть так само думати, же можеме робити што лем бы сьме не хотїли, максімально прийде з Братїславы дїштанцованя?

І потім ту є вопрос на далшы інштїтуції. Державны. Котры бы мали діяти так само в напрямі меншыновой політики Словацької республіки. Доколи будеме свідками того, же суть в державных видавництвах издаваны книжки Мірослава Сополіґы з еднакым українизацным обсягом, як то было в припадї видавательства Veda, котре належыть під Словацьку академію наук? Або доколи будеме свідками того, же на збірник, котрый має выйти з той контроверзної конференції, котрый має быти науковим збірником СНМ – Музею української культуры, іде схвалена дотація із словацького державного Фонду на підпору уменя? Не є тото так само проти політики яку має Словацька республіка односно меншын?

Позиція Словацького народного музею нас може тішыти, но не може быти кінцьом. Не може быти лем якымсь «бу, бу, бу», на котрім ся хтось наконець лем засміє. Тиск мусить іти далше. Держава, покля думать свою меншынову політику серйозно, мусить з таких дїл зробити конзеквенції. І то нелем в музею, але цілково. Іншак то буду мусити брати так, же мої права, як чоловіка, котрый є Русином, не суть державов все гарантованы. Заложыть, хто їх порушує. І то є біда. ●

Події в найблизшым тыжні:

1

19.08.2016

Лемківській ден на Пардес Фестиваль Казімеж Дольни над Вісло, 11.00 год.

В рамках жыдівського фестивалю, котрий тырват од 16. до 21. серпня/августа, єден ден присвячений єст выбраній меншыні, того рока – Лемкам.

2

19.08.2016

Концерт Арка Завілінського і фільм «Трускавкове вино» Польско-Словацкій Дім ім. Д. Юрковича / Подворец Містецкого Уряду, Горлиці, 19.00 год.

Тота подія то получыня музычных і фільмовых вражынь – по концерті знаного горлицького музыка, Арка Завілінського, буде одбуде ся проекция фільму «Трускавкове вино» (реж. Дариюш Яблоньскій), сотвореного на основі оповідань Анжедея Стасюка.

3

20.08.2016

19. Радваньскы Славности Радвань над Лабірцьом, 13.30 год.

21.08.2016

«Жебы в долині сметри было весело» – фестиваль Капішова, 14.00 год.

4

5

21.08.2016

XXI Фестиваль Фольклору Русинів Баєрівці,

В селі Баєрівці буде проходил XXI Фестиваль Фольклору Русинів, котрий того рока мат підназву «Кед я стадыл піду». Головным організатором є сельскій уряд, а подія дістала фінансову підпору з Уряду влады Словацкой Республики в рамках програму Культура народностных меншын 2016.

6

21.08.2016

Кальна Розтока в скансені Выгорлятскій музей, Гуменне, 15.00 год.

7

21.08.2016

Прогулька Жыва ріка з циклу «Гев і тепер» Магурскій Национальний Парк, 9.00 год.

Магурскій Национальний Парк, пятый уж раз, просит на одкрыту прогульку з циклу «Гев і Тепер» – паругодинну едукаційну природничу вандрівку з окрисленом темом, ведену через спеціалісту і фахівця з МНП. Тым разом буде то вандрівка пн. Жыва ріка і буде то спацер вздолж ріки Вислоky – найважнійшой ріки МНП.

8

21.08.2016

Свято Лосяньскых Мазярів Мазярска Загородода, Лося, 13.00 год.

Скоропис

Демко Трохановскій
demko@lem.fm

Чыстота і чест то, бодай теоретично, прикметы нашых пастырів, котры ден-по-ден намагают ся, жебы сме по земным кавальци нашого вічного жытя не пекли ся в пеклі, лем одраз, єден за другим, овечка за овечком, стояли запоряд перед дверми до небесного раю. Зато і коли бесідує сам архіпастыр, то уж його прикметы можеме назвати архічыстотом і архічестю, што значыт, же то уж пряма трансмісія до неба і з неба. Сайт бучачской єпархії Української Грекокатолицкой Церкви інформує, же на єднім фестівали – «Дзвони Лемковины» (укр. Дзвони Лемківщини, рос. Колокола Лемковщины), котрий проходил недавно на Україні, владыка Дмитро (Григорак) потвердил, же Лемкы (в оригіналі «лемки») і лемківска культура сут нерозлучным елементом України. Може і прото, хоц «...в історії існували набагато більші та потужніші нації, навіть набагато багатші культури, ніж лемки-українці», лишыла ся по них лем купа каміня, а тзв. «лемки-українці» од все были, сут і будут. Всечестний владыка привюл тіж Божескы Слова: «Будьте», «Будьте лемки-українці». Уж сме попросили найвызначнійшых біблїстів світа, жебы нам нашли, котра то глава і котрий стих, а кєд не найдеме в канонічных текстах, будеме глядати і в апокрифічных.

Забув – ой, пардон – забыл єм додати, же полне названя спомненой выже події то XVII Всеукраїнський Фестиваль «Дзвони Лемківщини». Тото, же єст він все-найбільший, знаме оддавна. Тото, же єст він все-найкрасший і все-честний – тіж знаме. Зато і не было для нас чудне, же єст тіж все українській.

Олімпійскы гры, котры зачали ся як раз в ден розпаліня михалівской ватры (што пояснят меньшу як сподівану фреквенцію на тій події), вславили ся дотепер найбарже з того, же раз-по-раз дакого дискваліфікуют зо змагань, бо грат нечысто. Не так, кєд іде о принципы поєдних спортовых дисциплин, але з причыны ғылтання, румеґаня, інъекцій, або інчых способів придаваня орґанізмови надлюдскых прикмет. Вшытко тото зачало ся долго перед олімпіядом, проходил вчас замагань, коли елімінуют дальшых «ғылтачів», а поголос нечыстой гры буде іщы звучал долго по тым, як спортовці поіхают домів – єдны з медалями, другы з червоном карточком і заказом граня, літаня, пльваня ітд. На долги роки. То так як і в нас. Нечысты заграня, хоц ризиковны, дают змогу мати ліпшы ефекты штоденной роботы, ачий за ціну выключыня.

Вступ того «Скоропису» як раз ся надає до того, жебы зрівнати го до комуністичного підходу до Русинів зо стороны українскых середовиск, часописів і орґанізацій. Вшыткы нечысты способы, котры выдумал Сталін і йому подібны, охочо хоснуваны сут іщы м.ін. в деякых кругах еніґматичных союзів, звязків, обществ, товариств Лемків-Українців, Русинів-Українців, ци Руснацох-Украинцох та інчых, котры для шмуґлюваня неприродных нам ідеологій прібуют бесідувати, же мы і они то єдно. Така тактика, будуча єдним з найбільшых успіхів добы Саюза Советскіх Соціялістическіх Республік, подібна єст до спортовых успіхів – тіж добы комунізму – з Німецкой Демократичной Республіки (Deutsche Demokratische Republik). Тота сателітска держава СССР свій жывот скінчыла недолго по тым, як пал комунізм. Враз з ньом пали такой вшыткы успіхы іх шприцуваных спортовців, а медженародовы інституції взяли ся вкінци за караня допінґу. Як видно – не вшыткым пішло до головы, же комуны уж неє, бо наштоден хоснуют ей «найбільшы» успіхы. Жебы лем, як то было в Німецкій Демократичній Республіці, деякым діячкам од того не зачали роснути баюсы, а діячам – третя нога. Бо такы сут ефекты нечестного допінґу і нечыстой гры.

ЛЕМКО

ГАЗЕТА ДЛЯ НАРОДА.

надаваная на лемкы, наближенномъ до лемковского говора.

Не будеме вельо коментувати, бо і наша підредакция – ґазеты для народа – слова нашых єґомостів дозвалят си важыти. Оставайте здравы. Пийте здравы.

«ЛЕМКО» – ґазета для народа – ч. 13 за 1913 р.

Еґомость: Ты чомъ такъ пьешь палюнку, прецъ палюнка, то найвекшій ворогъ люди.
Парохіянъ: А лемъ въ недѣлю еґомосьць кричали, же треба любити ворогѡвъ своихъ.

ФАФРИНДЯ І СКОНФІСКУВАНЕ

Не ворогувати

Богдан Ґамбаль
gambal@lem.fm

녕하세요

ΓΕΙΑ

गुटेन टाग
guten tag

Talofa

our

Hello

hola

#i CIAO 你好

नमस्ते

GODDAG

ПРИВЕТ

Zdravo

வணக்கம்